

Doorontwikkeling maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht

(Herziene versie)

Inleiding

We zijn blij dat er vanuit het ministerie de vraag is gekomen om een plan van aanpak aan te leveren! Door de brede aanpak dak- en thuisloosheid wordt er extra aandacht gevestigd op dit onderwerp en komt er hopelijk een landelijke beweging op gang! Het biedt ons als regio de mogelijkheid voortvarend met onze plannen aan de slag te gaan.

Wij presenteren u graag het plan van aanpak van de regio IJssel-Vecht in het kader van de brede aanpak dak- en thuisloosheid. In dit plan van aanpak wordt omschreven wat er op dit moment gedaan wordt in de regio IJssel-Vecht en wat we graag zouden willen doen in de toekomst. De ambitie is hoog in de regio IJssel-Vecht maar tegelijk hebben we te maken met krapte in het budget. Een heel aantal van de genoemde aanvullende maatregelen komen in een stroomversnelling wanneer er aanspraak gedaan kan worden op extra financiële middelen. We hopen dat u met veel plezier ons plan van aanpak leest!

Inhoud plan van aanpak

Inleiding	1
1. Visie en Ambitie Regio IJssel-Vecht	2
1.1 Visie: van opvang en wonen naar maatschappelijk herstel	2
1.2 Ambitie	2
1.3 Uitvoering van de visie en ambitie	3
1.4 Samenwerking in de regio IJssel-Vecht	4
2. Aanvullende maatregelen	5
2.1. Actieplan brede preventie dak- en thuisloosheid	5
2.2 Inzet ervaringsdeskundigheid	5
2.3 Doorontwikkeling nachtopvang en wonen met begeleiding	6
2.4 Overzicht kosten	11
Bijlage 1 : Regio IJssel-Vecht	11
Bijlage 2: Gedetailleerd plan Project verbouwen huisvesting maatschappelijke opvang en zorgwoningen tot zelfstandige wooneenheden	16

1. Visie en Ambitie Regio IJssel-Vecht

De visie van de regio IJssel-Vecht is vastgelegd in een regionale veranderagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

1.1 Visie: van opvang en wonen naar maatschappelijk herstel

Geheel in lijn met de doelstelling van de Wmo 2015, staat de visie centraal dat ondersteuning gericht is op het vergroten van de zelfredzaamheid, het versterken van participatie en op kwaliteit van leven. De regie ligt hierbij zoveel mogelijk bij de cliënt. We streven er naar dat cliënten zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving verblijven en zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen, indien nodig met allerlei vormen van lokale Wmo-ondersteuning (bijvoorbeeld individuele begeleiding). Mocht dit geen passende oplossing zijn dan kan een beroep worden gedaan op de regionale voorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

We werken toe naar een inclusieve samenleving met voldoende aandacht voor herstel, ontwikkeling, participatie en eigen regie ook ten aanzien van inwoners die afhankelijk zijn van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. We maken daarbij een maatschappelijke omslag van kijken naar problemen naar kijken naar mogelijkheden en talenten. Inwoners ondersteunen we dusdanig dat zij – daar waar nodig met begeleiding en toezicht – zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen. Hiermee kan voorkomen worden dat zij genooddakt zijn een beroep te doen op maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Voor cliënten in de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen betekent inclusie zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen, met ambulante begeleiding gericht op zelfredzaamheid en participatie.

Deze beweging vraagt inzet van de cliënten en hun sociale omgeving. Dat geldt zowel voor familie of andere leden van het sociale netwerk als inwoners in de woonomgeving. Professionals, onder andere werkzaam in het welzijnswerk, de zorg en het onderwijs, ondersteunen de cliënt en zijn/haar omgeving hierbij. Gemeenten dienen een geïntegreerd antwoord (over verschillende beleidsterreinen heen) te kunnen geven om maatwerkoplossingen te kunnen bieden. Daar waar nodig in bovenlokale samenwerking. Het doel “herstel naar een gewoon leven, naar gewoon burgerschap” moet voor iedereen centraal staan.

We zetten meer in op preventie door sneller op signalen van maatschappelijke uitval in te gaan. Wanneer opvang of beschermd wonen noodzakelijk is, bieden we kwalitatief en kwantitatief goede voorzieningen die bovendien goed gespreid zijn over de regio. We onderzoeken maatregelen om de instroom zo veel mogelijk te voorkomen, het verblijf te verkorten en de uitstroom te bevorderen. We onderkennen daarbij dat - zeker als het gaat om de inwoners die nu beschermd wonen – voor een bepaald deel van de cliënten stabilisatie het hoogst haalbare is en dat sommige cliënten voor zeer lange tijd, dan wel levenslang, zijn aangewezen op een vorm van beschermd wonen. Per 1-1-2021 wordt de toegang tot de Wlz opengesteld voor mensen met psychische problemen die levenslang afhankelijk zijn van beschermd wonen.

1.2 Ambitie

We willen dat alle inwoners van de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe passend wonen met passende ondersteuning als dat nodig is en een passende daginvulling. Dit betekent dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen. De ondersteuning is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid op alle levensterreinen (o.a. financiën, dagbesteding/ werk, sociale relaties, lichamelijke en geestelijke gezondheid) en meer meedoen in de samenleving. Daardoor ontstaat een betere kwaliteit van leven en nemen de maatschappelijke kosten af.

De regionale opgave is het bieden van goede maatschappelijke opvang en beschermd wonen waarbij gewerkt wordt aan maatschappelijk herstel. Voor de komende jaren richten wij ons daarbij op drie thema's:

1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen

2. Zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen
3. Samenwerking in de keten

1.3 Uitvoering van de visie en ambitie

Onderstaand vindt u een beschrijving van de zaken die in de afgelopen jaren opgepakt zijn.

Zwerfjongeren

In de afgelopen jaren is er in de regio Zwolle – in samenwerking met of vanuit het regionale verband – stevig inzet gezet om het voorkomen dat jongeren dak/thuisloos worden of blijven. Belangrijke uitgangspunten voor de aanpak van de problematiek van dakloze jongeren is een integrale aanpak, vanuit het perspectief en belang van de jongere. Het gaat hierbij om het versterken van de eigen kracht en hun netwerk, om participatie, om talentontwikkeling en om aansluiting bij het normale leven.

In 2019 is het landelijke actieprogramma ‘*Dak- en Thuisloze jongeren 2019-2021*’ gepresenteerd. Dit is opgesteld vanwege het hoge aantal dak- en thuisloze jongeren. In Zwolle wordt het beeld van de verdriedubbeling van het aantal dak- en thuisloze jongeren niet herkend en zijn de voorzieningen voor zwerfjongeren goed. Hierbij kan gedacht worden aan de pilot ‘basisinkomen’ die momenteel draait; in Zwolle is dit al werkelijkheid. Hierom is besloten niet deel te nemen aan het actieprogramma.

Route dak- en thuislozen

In de afgelopen jaren is er ingezet op de route die een dak- of thuisloze in de regio IJssel-Vecht bewandeld. De wens om mensen zo kort mogelijk in de opvang te laten verblijven is meegenomen in een nieuwe financieringssysteem die ondersteunend is hieraan. Ook krijgt elke dak- of thuisloze een ondersteuningsplan en een daginvulling. Momenteel wordt er in de hele regio gewerkt aan het mogelijk maken van een briefadres en maatwerk in de kostendelersnorm. Bij de ene gemeente is dit al werkelijkheid en in een andere wordt hier aan gewerkt.

Zwolle Actief

Vanaf 2014 heeft Zwolle Actief via een maatschappelijke aanbesteding de opdracht gekregen om invulling te geven aan activerende dagbesteding van dak- en thuislozen in Zwolle. Zwolle Actief is een samenwerkingsverband van zes verschillende zorgaanbieders in Zwolle en de regio (hoofdaannemer is LIMOR en daarnaast zijn het Leger des Heils, Tactus, RIBW GO, Dimence en Travers de deelnemende partijen).

Het doel van Zwolle Actief is voor iedere dak- en thuisloze een springplank te organiseren naar een volwaardige plaats in de samenleving. Het uitgangspunt van de aanpak is maatwerk. Iedere dakloze deelnemer krijgt persoonlijke coaching. De coaches werken vanuit de presentiebenadering en Krachtwerk, en maken samen met de deelnemers een traject op maat voor een daginvulling die bij hen past. Zwolle Actief maakt hierbij gebruik van bestaande werk- of activeringsplekken en betreft ondernemers in de stad. Zwolle Actief is geëvalueerd door het Verwey-Jonker instituut en blijkt een positieve bijdrage te leveren voor de deelnemers en voor de regio. De aanpak is uniek en wordt aanbevolen voor andere kwetsbare groepen.

De Herberg

De Herberg is de belangrijkste voorziening voor opvang van daklozen in regio IJssel-vecht. De Herberg werd bekostigd door subsidie van de regio IJssel-Vecht enerzijds en bijdragen van 9 regionale corporaties anderzijds. Financiële bijdragen van corporaties aan overige activiteiten zijn, op grond van de Woningwet, niet meer toegestaan. Dit betekent concreet dat corporaties hun financiële bijdragen aan De Herberg vanaf 2020 hebben gehalveerd, hetgeen een tekort op de begroting van De Herberg heeft opgeleverd. Er werd geconstateerd dat het vraagstuk van De Herberg niet alleen een financieel knelpunt betrof maar ook een inhoudelijke in lijn met de veranderagenda voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Hiertoe is het plan van aanpak voor de

doorontwikkeling van de Herberg opgesteld. Wij verwachten dat een regionale voorziening als de Herberg ook de komende jaren nodig zal blijven in regio IJssel-Vecht.

Inmiddels willen we ook zoveel mogelijk de omslag naar wonen maken in plaats van opvangen. Dit willen we naar aanleiding van het recent verschenen rapport van RVS 'herstel begint met een (t)huis', de brede aanpak voor dak- en thuisloosheid vanuit VWS, het succes van Housing First en de uitbraak van COVID-19.

1.4 Samenwerking in de regio IJssel-Vecht

Binnen de regio IJssel-Vecht wordt samengewerkt tussen de gemeenten Dalfsen, Ommen, Hardenberg, Kampen, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Staphorst en Zwolle. Dit wordt sinds 2015 formeel vormgegeven door middel van een convenant. Het plan van aanpak wat nu voor u ligt, is tot stand gekomen in samenwerking met de lokale gemeenten. Het plan van aanpak is in lijn met de visie en ambitie die de regio IJssel-Vecht al een aantal jaren heeft waardoor het op de steun van de regio gemeenten kan rekenen.

Ook is er in de regio IJssel-Vecht een goede samenwerking met de zorgaanbieders maatschappelijke opvang. De ontwikkelingen op het gebied van de maatschappelijk opvang worden in een werkgroep opgepakt en uitgewerkt. In deze werkgroep zijn zorgaanbieders betrokken. De woningbouwcorporaties (WBC's) uit de regio hebben sinds enige tijd een afvaardiging. Deze zal ook uitgenodigd worden voor de werkgroep. In de aanvullende maatregelen, zoals in hoofdstuk 2 beschreven staan, zijn voorbeelden te vinden hoe de samenwerking concreet vorm krijgt.

2. Aanvullende maatregelen

Met de extra middelen die ter beschikking zijn gesteld, wil de regio IJssel-Vecht inzetten op de transformatie van de maatschappelijke opvang. Er zijn verschillende ideeën en initiatieven om dit mogelijk te maken. De financiële middelen om het te realiseren ontbreken echter binnen het reguliere budget voor de uitvoering van de maatschappelijke opvang in de regio IJssel-Vecht. Het reguliere budget is de uitkering vanuit het Rijk in het gemeentefonds. Deze middelen worden gebruikt om de huidige voorzieningen te financieren. Om te transformeren is extra budget benodigd. Als het budget beschikbaar wordt gesteld door deze extra subsidiemogelijkheid vanuit het Rijk kan de transformatie versneld en gerealiseerd worden. We kunnen versnellen omdat we voorkomen dat elke gemeente in de regio naar de gemeenteraad moet (voor een gedeelte van) het budget. Daarnaast staat in de meeste gemeenten de begroting onder druk waardoor er een reële kans is dat het benodigde budget niet beschikbaar gesteld wordt. Dit zou betekenen dat (een aantal) plannen niet gerealiseerd kunnen worden.

2.1. Actieplan brede preventie dak- en thuisloosheid

In 2019 is het plan van aanpak 'doorontwikkeling de Herberg' vastgesteld. Hierin staan een heel aantal zaken opgenomen om door te ontwikkelen. Tegelijk missen er ook nog een aantal zaken, met name op het gebied van brede preventie. De aanpak van dak- en thuisloosheid 'Een (t)huis, een toekomst' omschrijft bijvoorbeeld het in beeld brengen van de potentiële doelgroep en hierop interventies plegen. Het rapport van de Raad volksgezondheid en samenleving 'Herstel begint met een (t)huis' spreekt over het doorbreken van de routes naar dakloosheid en de processen van sociale uitsluiting tegengaan. Dit zijn brede thema's die niet concreet terugkomen in het plan van aanpak doorontwikkeling Herberg.

In Zwolle gebeurt veel op het gebied van welzijn, voorkomen van problemen en laagdrempelige voorzieningen die bijdragen aan voorkomen van dakloosheid. Weliswaar niet allemaal onder die noemer maar dat is ook niet noodzakelijk; als ze maar gebeuren. Het zou wenselijk zijn een overzicht te hebben van preventieve activiteiten die (bijdragen aan) dakloosheid voorkomen. Gedacht wordt om een preventiescan uit te laten voeren. Het doel hiervan is:

1. Om zicht te krijgen op de Zwolse situatie m.b.t. het voorkomen van dakloosheid op basis van bewezen preventieve activiteiten zoals in de verschillende rapporten genoemd.
2. Een actieplan op te leveren over versterken van het Zwolse preventieve veld wat betreft dakloosheid.

Er is bewust voor gekozen om dit alleen in de gemeente Zwolle uit te voeren. Omdat Zwolle een grote gemeente is, waar alle facetten van dak- en thuisloosheid aanwezig zijn, kunnen de uitkomsten uit het rapport als voorbeeld voor de regio gemeenten fungeren. Het doen van een preventiescan vraagt om behoorlijk wat capaciteit. In Zwolle is deze aanwezig maar in de overige gemeenten is deze capaciteit nodig voor andere zaken op het gebied van dak- en thuisloosheid die verderop in het document beschreven worden.

Er wordt gebruik gemaakt van de preventie alliantie. Zij zullen bovenstaande uitvoeren in Zwolle.

2.2 Inzet ervaringsdeskundigheid

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat dak- en thuislozen veel baat hebben bij de ondersteuning van een ervaringsdeskundige. Ze voelen zich gehoord en begrepen, hun zelfvertrouwen neemt toe, ze worden actiever buitenshuis, ze breiden hun sociale contacten uit. Praktische ondersteuning en bemiddeling naar geschikte hulpverlening komt ook voor, tot zelfs het voorkomen van dakloosheid. Hulpverleners met strikt afgebakende taken ervaren de mogelijkheid om een ervaringsdeskundige in te schakelen als een verrijking, een kans om iemand ook van passende aandacht en steun te voorzien bij vragen die buiten hun eigen taak vallen.

In de regio IJssel-Vecht wordt weinig gebruik gemaakt van de ondersteuning van ervaringsdeskundigen in de maatschappelijke opvang. We willen met de doelgroep zelf,

zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en andere betrokkenen verkennen welke mogelijkheden er zijn om meer in te zetten op ervaringsdeskundigheid. We hebben hiervoor iemand nodig die de positionering van de ervaringsdeskundigheid in het zorgveld onderzoekt en realiseert. Daarna willen we een pilot willen draaien. Daarvoor hebben we ervaringsdeskundigen nodig.

Verwacht benodigd budget: € 100.000,- voor de positionering en een pilot van 1 jaar.

2.3 Doorontwikkeling nachtopvang en wonen met begeleiding

Met de extra middelen die ter beschikking zijn gesteld wil de regio IJssel-Vecht inzetten op de transformatie van de nachtopvang. Van opvang naar wonen! Kleinschaligheid en maatwerk zijn daarbij uitgangspunten.

Een overzicht van de plannen en het verwachte benodigde budget:

Kansrijk wonen Staphorst

Om in de gemeente Staphorst een bijdrage te leveren aan de aanpak dakloosheid in de regio willen we wonen met begeleiding realiseren. Gezien de context van de gemeente Staphorst denken we een bijdrage te kunnen leveren door Kansrijk Wonen te realiseren. Dit is een vorm van wonen met begeleiding voor jongeren van 17 tot en met 23 jaar die in probleemsituaties verkeren. Met deze woonvorm willen we voorkomen dat jongeren gebruik moeten maken van de maatschappelijke ondersteuning of dat jongeren gaan bankhoppen.

Met Kansrijk wonen realiseren we voor 4 a 5 jongeren een stabiele woonplek. Elke bewoner heeft een coach die wordt aangestuurd door een coördinator. Voor iedere jongere wordt gezorgd voor een dag invulling zoals school of werk. Gemiddeld wonen jongeren anderhalf jaar bij Kansrijk Wonen, voordat ze uitstromen. De meeste jongeren stromen uit naar een zelfstandige woonsituatie.

Om dit initiatief succesvol van de grond te krijgen zoekt gemeente de samenwerking met de lokale woonstichting en het plaatselijke welzijnswerk. Door de samenwerking met de woonstichting willen we het uitstroomperspectief van de jongeren vergroten. Onder andere door daar aandacht voor te hebben bij de prestatieafspraken. Volgens een businesscase die voor de gemeente Zwolle is uitgewerkt, zijn de benodigde middelen voor de eerste twee jaar € 100.000,-. Wanneer Kansrijk Wonen in die twee jaar van toegevoegde waarde blijken, dan zullen we zoeken naar structurele dekking om Kansrijk Wonen ook na die twee jaar voort te kunnen zetten.

Verwacht benodigd budget: € 75.000 voor het eerste jaar van de pilot

Verbouwing de Herberg

De Herberg is de locatie voor de nachtopvang. De huidige slaapzalen dienen omgebouwd te worden tot 1-persoonskamers om de anderhalve meter samenleving te kunnen borgen. Tegelijkertijd is dit een langer lopende wens om de kwaliteit van leven en de privacy van de gebruikers van de nachtopvang te kunnen verbeteren.

Samen met WBC's en aanbieders wordt er alternatieve duurzame huisvesting gezocht voor deze mensen. Tegelijkertijd dient er een voorstel voor een verbouwing gemaakt te worden die uitgaat van eenpersoonskamers. In bijlage 1 is een memo voor scenario's op de lange termijn opgenomen.

Op de korte termijn (in 2021) moeten er 30 1-persoons- of gezinskamers gerealiseerd worden. Afhankelijk van de keuze voor één van de scenario's zullen dit tijdelijke (bijv. door het plaatsen van units) of permanente kamers zijn.

Het budget willen we gebruiken om de opvang te vernieuwen door 1-persoons of gezinskamers te realiseren. De verwachte kosten zijn ongeveer € 25.000 per kamer. Daarnaast zal er ingezet worden op het bieden van de juiste begeleiding. Hiervoor zal personeel geworven moeten worden omdat er

meerdere locaties ontstaan. Ook zal het huidige personeel van de zorgaanbieders mogelijk bijgeschoold moeten worden door deze rigoureuze verandering.

Verwacht benodigd budget: € 1.000.000,-

Mannenhuis

In de nachtopvang de Herberg verblijven 5 mannen die het liefst samen willen wonen in 1 of 2 huizen waarbij zij verzorging krijgen op huishoudelijk gebied en de maaltijden. De gemeente Zwolle is op zoek naar 1 of 2 huizen om dit te realiseren. De bewoners kunnen geen zelfstandige huurovereenkomst krijgen en zullen via een derde partij moeten huren. Daarnaast krijgen begeleiding bij het wonen.

Verwacht benodigd budget: € 50.000 voor eventuele verbouwing van een woonhuis om deze geschikt te maken voor de opvang en begeleiding van 3 a 4 bewoners.

Housing first Jongeren

In Zwolle is al jarenlange ervaring opgedaan met Housing First Volwassenen. Wij willen dit graag uitbreiden met HF Jongeren. Naast de reguliere ondersteuning vanuit HF is extra inzet nodig van een gedragswetenschapper die de begeleiders ondersteunt de jongeren te begeleiden in traumaverwerking. Hiervoor zijn extra middelen nodig in de vorm van begeleiding. Urgent is het gebrek aan betaalbare huisvesting voor niet-studerende jongeren (onder de € 420 huur). Het betreft met name zelfstandige woningen.

Verwacht benodigd budget: € 300.000,-

Onder de pannen

Voor nachtopvang bewoners zonder ernstige psychiatrische problematiek of verslaving willen we inzetten op bewoning bij particulieren. Het project 'onder de pannen' heeft hierin bewezen effect te hebben. Dit zouden we graag in de regio IJssel-Vecht opzetten.

Verwacht benodigd budget: € 20.000

Project verbouwen huisvesting maatschappelijke opvang en zorgwoningen tot zelfstandige wooneenheden

In bijlage 2 is een uitgebreide toelichting op dit plan beschreven. Het betreft bestaande maatschappelijke opvang van het Leger des Heils waarbij sprake is van gezamenlijke opvang transformeren tot zelfstandige eenheden. We willen toewerken naar opvang in zelfstandige eenheden in plaats van gezamenlijk. Tijdens de opvang en begeleidingsperiode betaald de client geen huur omdat een zelfstandige huurovereenkomst niet mogelijk is. Wanneer het begeleidingstraject is doorlopen en de cliënt niet langer een zorgvraag heeft op het gebied van de maatschappelijke opvang wordt de mogelijkheid wordt geboden om de woning te kunnen omklappen. Hiermee volgt dit de Housing First methodiek.

Verwacht benodigd budget: Gemiddeld € 50.000 per woning, in totaal betreft het € 1 miljoen.

Wooncoach

Een wooncoach wordt ingezet als er geen begeleiding is, maar een burger wel ondersteuning nodig heeft bij het wonen. Denk aan vaardigheden rondom tuinonderhoud, overlast voorkomen allerlei zaken die de leefbaarheid in de wijk vergroten. Er wordt gedacht aan een pilot met een WBC en een organisatie die de wooncoach levert. In de pilot worden 10 woningen beschikbaar gesteld voor mensen die nu verblijven in de maatschappelijke opvang of die bankhoppen.

Verwacht benodigd budget: € 60.000 eenmalig voor de pilot.

Wooncommunity studenten en jongeren met een lichte hulpvraag:

Doel van deze pilot is een integrale en doorgaande woon- en ondersteuningslijn te creëren voor psychisch kwetsbare jongeren tussen de 18 en 23 jaar in een zo normaal mogelijke omgeving. Jongeren kunnen hier werken aan het eigen herstelproces waarbij wij hen de ondersteuning en het netwerk bieden dat zij nodig hebben om optimaal te participeren in de samenleving.

Deze pilot richt zich op de doelgroep jongeren die een verhoogd risico hebben op dakloosheid, bankhoppers of jongeren die verblijven in de nachtopvang. Met de wooncommunity willen we bereiken dat jongeren met een (lichte) begeleidingsvraag in een zo normaal mogelijk leefomgeving samen met hun medebewoners werken aan hun herstel zodat duurzaam uitstromen naar een zelfstandig positie in de samenleving. Het betreft 15 zelfstandige studio's met een gemeenschappelijke woonruimte die de community building faciliteert.

Verwacht benodigd budget: € 47.500 voor de pilot van 1 jaar

Project 'Woonmaatje' gemeente Kampen

Grip op voorkomen dak- en thuisloosheid bij jongeren van 16-27 jaar.

Jongeren en jongvolwassenen die de grip op groeien in zelfstandigheid dreigen kwijt te raken, hebben vaak met meer dan één probleem te maken. Afhankelijk van de aard en ernst van de problemen, blijven die jongeren wonen in een complexe (onhoudbare) thuissituatie (met of zonder professionele hulp) tot de bom barst of maken ze een min of meer gedwongen stap naar zelfstandigheid. Ze vinden dan een wisselend, tijdelijk onderkomen (vrienden, camping, kraakpand), komen op straat terecht of in een vorm van jeugdhulp met verblijf of maatschappelijke ondersteuning (beschermd wonen 18+, maatschappelijke opvang). Voor jongeren in een dergelijke situatie helpt het (vaak) wanneer iemand een tijdje met ze optrekt en een steuntje in de rug is.

Met 'Project Woonmaatje' denken we een vorm van ondersteuning te kunnen bieden die dak- en thuisloosheid kan voorkomen. Daarbij kan dit project ook preventief zijn wanneer een jongere een intramurale (jeugd/ BW of MO)instelling verlaat. Wonen in het kader van Project 'Woonmaatje' kan de daar bereikte vaardigheden consolideren waarmee terugval en mogelijk (opnieuw) dakloosheid voorkomen.

In het kader van normaliseren gaan we uit van een woning met 3 à 4 jongeren en een woonmaatje in een gewone woonwijk. Het woonmaatje is een vrijwilliger, een 'professionele vriend' die op de achtergrond bereikbaar is en zaken in de gaten houdt, en die er is en in actie komt als het nodig is. Het woonmaatje is nadrukkelijk geen professioneel begeleider, maar is in staat om op natuurlijke wijze verbinding te leggen met de jongeren die ondersteuning nodig hebben. Het woonmaatje bevordert en stimuleert de potentiële eigen kracht van de kwetsbare jongeren en helpt hen een (steunend) sociaal netwerk in stand te houden of op te bouwen. Via dit traject kan de jongere op termijn de stap naar zelfstandigheid maken en wordt dakloosheid of terugval daarin voorkomen.

Om Project Woonmaatje te doen slagen zal binnen de gemeente Kampen worden afgestemd met de woningbouwverenigingen om uitstroom uit het project mogelijk te maken (prestatieafspraken). Ook zal in dit kader het voorliggend veld worden meegenomen.

Kampen heeft goede ervaringen met een woning van Kansrijk wonen in haar binnenstad. Project Woonmaatje zou binnen Stichting Kansrijk Wonen kunnen worden vorm gegeven. Er zou ook gedacht kunnen worden aan andere samenwerkingspartners. Wanneer Project Woonmaatje van toegevoegde waarde blijkt te zijn op het voorkomen van dak- en thuisloosheid, dan zal gezocht worden naar structurele middelen om Project Woonmaatje voort te kunnen zetten.

Verwacht benodigd budget: € 100.000

Housing First Vechtdal

In het Vechtdal (Hardenberg, Ommen en Dalfsen) willen zorgaanbieders (Leger des Heils, LIMOR en RIBW Groep Overijssel), woningcorporaties (Vechtdal Wonen en Vechthorst) en de gemeenten in het Vechtdal in nauwe samenwerking met elkaar de situatie voor inwoners die dakloos zijn verbeteren door de inzet van 'Housing First'. Eerst een dak boven je hoofd, zodat een vaste basis ontstaat van waaruit de inwoner met begeleiding werkt aan het realiseren van een stabiele woonsituatie.

Het gaat om mensen, die zo fundamenteel geschaad zijn, dat het met de conventionele aanpak niet lukt hun situatie te verbeteren. En om te voorkomen dat iemand dakloos wordt richten we ons ook op inwoners die nu tijdelijk op een camping wonen en/of die anders zouden instromen in Beschermd Wonen, of mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen en die via de reguliere weg niet aan een woning kunnen komen.

Housing First moet er toe leiden dat daklozen zo 'normaal' en zelfstandig mogelijk in een eigen woning kunnen leven en wonen. Daklozen zijn hierdoor niet langer aangewezen op de traditionele 'daklozenopvang'. De Herberg in Zwolle wordt hiermee ontlast en er ontstaat ook meer spreiding in de regio. Op deze manier pakken we in de regio onze verantwoordelijkheid en dragen we bij aan een brede aanpak van dak- en thuisloosheid.

Verwacht benodigd budget: € 150.000 (voor 1 jaar) voor een coördinator, begeleiding, logeerplek in geval van terugval, communicatie met omwonenden en een bereikbaarheidsdienst 24/7.

Kleinschalig wonen Steenwijkerland

De gemeente Steenwijkerland wil ook haar bijdrage leveren aan de beweging van opvang naar wonen en vernieuwing van de opvang. Allereerst zetten we de beschikbare woonplekken binnen het bestaande huisvestings (corporatie)aanbod beter benutten. Ook willen we eerder/beter inzicht krijgen in de specifieke (lokale) zorg- en woonbehoefte van cliënten in de opvang en daarbij als gemeente een proactievere rol spelen. We verwachten dat hierdoor ook hiaten in het lokale huisvestings)aanbod verder naar voren komen.

We signaleren momenteel relatief veel jongeren (16-27) die geen woonplek hebben binnen de gemeente. Of bij hun ouders wonen waar spanningen zijn. Zij willen wel zelfstandig wonen, maar weten niet goed welke stappen ze hiervoor moeten zetten of komen nog niet in aanmerking voor een woning. In de tussentijd lopen de spanningen op, waardoor de situatie kan escaleren. Sommige jongeren verblijven kort bij vrienden of familie uit hun netwerk, anderen belanden uiteindelijk in de opvang. Bij het sociaal werk zijn al ca. 15 jongeren in Steenwijkerland in beeld die om deze reden 'zwerven'.

Deze jongeren hebben gemeen dat er vaak sprake is van meervoudige problematiek en zij een stabiele basis missen. Wij willen deze jongeren tijdelijke huisvesting bieden van waaruit ze kunnen werken aan het verbeteren van gedrag en levensvaardigheden. Met als doel het steeds zelfstandiger worden, bijvoorbeeld leren om financiën te beheren of een leerwerktraject met coaching.

We denken aan een fase- of doorstroommodel, waarbij variatie wordt aangebracht in de mate van begeleiding (van 24-uurs begeleiding met behandeling tot meer begeleid wonen met achtervang). Onderscheidend is dat van het begin af aan het sociaal werk ('voorliggend veld') wordt ingezet, bijv. in het trainen van vaardigheden, het bieden van een conciërge-achtige functie of het organiseren van betrokkenheid en inzet van het sociaal netwerk of vrijwilligers. Op deze manier wordt breder gekeken naar wat er nodig is om te participeren en bovendien niet onnodig duurdere gespecialiseerde begeleiding ingezet.

De gemeente Steenwijkerland heeft ervaring met het project Inclusief Wonen, waarin rondom drie locaties (bewoners)initiatieven zijn gestimuleerd en is ingezet op het beter benutten en transformeren van bestaand vastgoed. Hier ligt een stevige samenwerking onder tussen gemeente, sociaal werk (welzijnsstichting), een woningcorporatie en meerdere zorgaanbieders. De te ontwikkelen woonvorm

sluit bij voorkeur aan bij één van deze locaties. En mocht dit niet lukken gaat de voorkeur uit naar een andere locatie midden in de wijk, om de huisvesting zo 'normaal mogelijk' te houden.

Concreet willen we in 2021 in Steenwijkerland aan de slag met:

- het realiseren van een kleinschalig voorziening voor wonen met begeleiding. Uitgangspunt is minimaal 5 tot maximaal 10 kleine geclusterde woonplekken met begeleiding;
- voor jongeren (16 tot 27 jaar) die vastlopen op weg naar zelfstandigheid, die geen vaste woonplek hebben of dreigen 'op straat' of in de opvang te belanden;
- met bestaand (maatschappelijk) vastgoed/in nabijheid van bestaande voorzieningen (in het bijzonder de bestaande pilots inclusief wonen);
- op basis van tijdelijke huisvesting, een tussenvorm/doorstroom concept (ca. 2 jaar), op weg naar een meer duurzame woonplek (bijv. een zelfstandige woning);
- vanuit een stevige samenwerkingsconstructie van in ieder geval het sociaal werk (welzijnsstichting), woningcorporatie(s), sociale dienst en één of meerdere zorgaanbieders benutten van bestaande en bewezen effectieve concepten als Kansrijk wonen of Homerun (Humanitas).

Aanvullend hierop willen we op de locatie ook inschrijving als postadres mogelijk maken, zodat mensen die elders verblijven maar niet ingeschreven staan, bijvoorbeeld een uitkering en verzekering kunnen aanvragen en hen met lichte begeleiding verder kunnen helpen. Ook willen we indien nodig de criteria voor de doelgroep bijstellen als blijkt dat onder andere doelgroepen een urgente en concrete behoefte blijkt in Steenwijkerland. Te denken valt aan ouders die in een complexe echtscheiding zitten aan waar de spanningen thuis oplopen ('Parents'house').

Financiën

Vanuit de reeds ontvangen middelen (via de septembercirculaire) willen we de inzet van een projectleider/ aanjager vanuit de gemeente financieren (let op: deze vragen we dus niet aan in deze subsidieaanvraag). De aangevraagde subsidie is dus aanvullend hierop. Deze is bedoeld voor de uitvoering (exploitatie) van het initiatief (bijv. middels een aanjaagsubsidie). Daarbij valt te denken aan kosten voor de begeleiding/coaching van de jongeren, een conciërge-achtige functie, onkosten voor vrijwilligers, trainingen en bereikbaarheidsdienst. Een businesscase hiervoor moet nog verder uitgewerkt worden in overleg met initiatiefnemers en in afstemming met de andere gemeenten.

Verwacht benodigd budget (aangevraagde subsidie): € 75.000,- voor het eerste jaar van de pilot (2021).

Opvangplek gemeente Zwartewaterland

Er wordt van rijkswege gevraagd om maatschappelijke opvang plekken in gemeenten te creëren. Op dit moment zijn deze plekken voor onze gemeente in Zwolle aanwezig. De gemeente zelf heeft geen aanbod. Dit betekent dat voor deze opdracht een nieuwe voorziening moet worden opgezet.

Daarbij speelt dat het voor Zwartewaterlandse schaal (gemeente met 22.000 inwoners) om een heel beperkt aantal cliënten gaat op jaarbasis. Cijfers laten zien dat het op jaarbasis maar om enkele mensen gaat die zich melden vanuit de gemeente. Een plek volledig bezet krijgen door deze groep zit er niet in. Dit betekent dat er mogelijkheden onderzocht moeten worden om deze plek te combineren met andere doelgroepen of thema's. Hier zien we combi-mogelijkheden met een crisisopvang, opvang van potentiële jongeren (die van huis zijn weggelopen) en opvang voor mensen die tijdelijk uit huis moeten vanwege huiselijk geweld. In die situaties moet met spoed een woonplek gevonden worden.

We denken in dit geval aan 1 appartementen: beschikbaar hebben van een slaapplek met eenvoudige meubilair. Daarbij gaat het om tijdelijke opvang van in eerste instantie twee weken. Om hiermee tijd te creëren voor het ontwikkelen van een definitieve oplossing.

In sommige situaties is begeleiding gewenst. Dat is ook de reden dat we met een zorgaanbieder in gesprek zijn om een woonplek inpandig te realiseren en begeleiding door de aanbieder (op afroep) beschikbaar te stellen.

Qua kosten gaat het om kosten voor huur van de ruimte voor een heel jaar (inclusief eten en drinken). En kosten voor begeleiding. We schatten in dat de kosten hiervan ongeveer € 4.000 per maand zijn.

Verwacht benodigd budget: € 75.000,- voor het eerste jaar van de pilot

2.4 Overzicht kosten

Overzicht kosten:			
1	Preventie		€ 0
2	Ervaringsdeskundigheid		€ 100.000
3	Opvang en Wonen		
		Kansrijk wonen Staphorst	€ 75.000
		Verbouwen de Herberg	€ 1.000.000
		HFJ	€ 300.000
		Mannenhuys	€ 50.000
		Onder de pannen	€ 20.000
		Zelfstandige wooneenheden	€ 1.000.000
		Wooncoach	€ 60.000
		Wooncommunity	€ 47.500
		Woonmaatje Kampen	€ 100.000
		Housing First Vechtdal	€ 150.000
		Kleinschalig wonen Steenwijkerland	€ 75.000
		Opvangplek gemeente Zwartewaterland	€ 75.000
	Totaal		€ 3.052.500

Bijlage 1 : Hervorming de nachtopvang

De nachtopvang moet aangepast worden zodat de gasten een eigen kamer hebben. In de Herberg worden ongeveer 30 mensen per nacht opgevangen. Het hervormen van de nachtopvang is in lijn met de beleidsvoornemens uit het plan van aanpak voor de doorontwikkeling van de Herberg. De beleidsvoornemens staan hieronder (gedeeltelijk nogmaals) opgenoemd. Hierna worden verschillende scenario's voor het realiseren van eigen kamers opgesomd met consequenties en/of randvoorwaarden. De opsomming is gerangschikt naar mate het scenario meer past bij het

Beleidsvoornemens – uit plan van aanpak voor de doorontwikkeling van de Herberg

Wij zien mogelijkheden om de komende jaren in te zetten op meer differentiatie van het aanbod van maatschappelijke opvang, waarmee we recht doen aan onze regionale veranderagenda. Hierbij moet gedacht worden aan decentrale vormen van opvang, gecombineerd met een centrale opvang (i.c. De Herberg). Tevens moet hierbij de landelijke toegankelijkheid in acht worden genomen.

Doelstelling maatschappelijke opvang algemeen

De algemene doelstelling van de maatschappelijke opvang is als volgt:

- Tijdelijk opvang en begeleiding bieden in een accommodatie van een instelling;
- De zelfredzaamheid en participatie van cliënt bevorderen, zodat hij/zij zich weer op eigen kracht kan handhaven in de samenleving;
- Verwaarlozing of maatschappelijke overlast voorkomen;
- Gevaar voor betrokkene of anderen af te wenden.

Doelstelling regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

De visie en doelstelling vanuit de veranderagenda is dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Als inwoners wel een andere beschermde woonomgeving nodig hebben, wordt toegewerkt naar een zo snel mogelijke terugkeer naar zelfstandig wonen. De ondersteuning is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid op alle levensterreinen (o.a. financiën, dagbesteding/ werk, sociale relaties, lichamelijke en geestelijke gezondheid) en meer meedoen in de samenleving. Daardoor ontstaat een betere kwaliteit van leven en nemen de maatschappelijke kosten af.

De uitgangspunten zijn

1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen
2. Zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen
3. Samenwerking in de keten

Meer concreet benoemen we daarbij de volgende veranderrichtingen:

- Van centrumgemeentelijke verantwoordelijkheid ...naar gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Van regionaal oplossen...naar vroegtijdig lokaal signaleren en oplossen.
- Van 2 voor 12... naar vroegtijdig betrokken.
- Van bestaand aanbod...naar passende ondersteuning naar behoefte.
- Van dagbesteding naar betekenisvolle werkzaamheden.
- Van onderbroken zorg en ondersteuning naar doorgaande zorg en ondersteuning.
- Van bestaan aanbod ...naar vernieuwend woonaanbod om versnelde door- en uitstroom te bevorderen.
- Van eenzijdige verantwoordelijkheid...naar gezamenlijke verantwoordelijkheid
- Van perverse prikkels...naar heldere afspraken en beloning voor maatschappelijke resultaten!

Scenario's voor verbouwing van de Herberg

De onderstaande scenario's schetsen een lange termijn beeld op inhoud. Deze scenario's zullen nog getoetst moeten op zaken als financiële gevolgen, werkbaarheid, draagvlak etc etc.

1. Het bestaande pand ombouwen

De Herberg bestaat nu uit een deel beschermd wonen (BW) plekken (bovenverdieping) en een deel voor maatschappelijke opvang (benedenverdieping). In dit scenario wordt het hele pand van de Herberg voor MO gebruikt. Op de bovenverdieping zijn al één persoons plekken waardoor je die verdieping niet hoeft te verbouwen. De benedenverdieping wordt gebruikt voor de MO dmv slaapzalen. Deze zal omgebouwd moeten worden naar één persoons plekken. Hiermee is te realiseren dat er 30 mensen in het pand van de Herberg opgevangen kunnen worden. Er moet in dit scenario gezocht worden naar een andere plek voor de BW bewoners die nu op de bovenverdieping zitten. Een bijkomend voordeel om de cliënten BW te verhuizen uit de Herberg is dat de overlast vanuit de MO een negatief effect heeft op het herstel van de cliënten BW op de 1^e verdieping. Vanuit de begeleidingscommissie blijkt ook dat MO en BW bewoners zich mengen bij de Herberg en samen optrekken en onrustig zijn in de stad. Er zou gekeken kunnen worden naar uitbreiding van andere BW locaties waardoor de huidige bewoners van de BW de Herberg verdeeld over andere locaties zouden kunnen worden ondergebracht.

2. Het bestaande pand anders inzetten

In dit scenario wordt alleen de bovenverdieping de Herberg voor MO gebruikt. Hier zijn al slaapkamers waardoor je niet hoeft te verbouwen. Er moet dan gezocht worden naar een andere plek voor de bewoners die er nu zitten zoals omschreven bij scenario één. De benedenverdieping zou voor andere zaken gebruikt kunnen worden.

Het verschil met scenario 1 is dat er ongeveer 15 plekken beschikbaar zijn in de Herberg. Dit is in lijn met de beleidsvoornemens waarin we minder centrale opvangplekken hebben en meer regionale. Het verminderen van het aantal plekken kan slagen door een groep mensen niet meer in de Herberg op te vangen. Het gaat om een groep mensen die beter af zouden zijn met andere vormen van zorg (GGZ, economisch daklozen, beschermd wonen, WLZ, jongeren, verslavingszorg). Door deze mensen een alternatief te bieden of een plek in de regio kan er volstaan worden met minder plekken in de Herberg.

Het verminderen van de plekken is ook een risico. De plekken waar mensen beter af zouden zijn qua zorg kunnen nog niet gegarandeerd worden. Voor deze alternatieven geldt dat er mogelijk wachtlijsten zijn en we hier beperkt invloed op hebben. Tegelijk houden we in stand dat mensen die eigenlijk niet binnen de maatschappelijke opvang thuishoren hier gebruik van maken. Zolang we plekken aan blijven bieden aan deze mensen wordt de urgentie van dit probleem niet altijd gevoeld bij de (verantwoordelijke) ander partijen.

3. Behoud combinatie van BW en MO

De bovenverdieping blijft BW. Naast dat er aandachtspunten zijn bij het in een pand huisvesten van BW en MO, vervult deze BW ook een doorstroomplek in de stad. Er verblijven ook cliënten in de Herberg waar sprake is van (multi) GGZ problematiek en die gebaat zijn bij doorstroom naar een BW, maar (nog) niet passen binnen een reguliere BW. Voor deze doelgroep is de BW De Herberg een eerste stap naar herstel die niet zo maar in een andere BW kan worden ingevoegd. Het is daarom ook een overweging om juist de benedenverdieping te verbouwen naar 1-persoons MO kamers en de bovenverdieping ongemoeid te laten. De 15 MO kamers kunnen worden aangevuld met flexibele opvang zoals hieronder beschreven.

4. Bestaande pand anders inzetten en flexibele opvang

In dit scenario wordt de bovenverdieping van de Herberg voor MO gebruikt, zoals hierboven omschreven. Omdat dit niet voldoende plaatsen biedt voor de 30 mensen die we ongeveer per nacht opvangen kunnen er aanvullende plekken gecreëerd worden. Dit kan door middel van flexibele opvang.

Flexibele maatschappelijke opvang houdt in dat er geen centrale opvang is, maar dat dak- en

thuislozen gespreid over de gemeente worden opgevangen in verschillende woningen. Daklozen kunnen opgevangen worden in een woning die in een gewone wijk staat. Je kunt hierbij denken aan een woning met 3 ruime slaapkamers. Hier kunnen dan 3 daklozen verblijven. Het verblijf in een woning is voor daklozen prettiger omdat dit normaler is. Dit bevordert het herstel. De woning wordt beheerd door de daklozen zelf. Er is een professional in de buurt indien dit nodig is. Tijdens het verblijf accepteert de bewoner de begeleiding en werkt mee aan zijn herstel. Dat is de voorwaarde om er te mogen verblijven.

De benedenverdieping van de Herberg kan voor andere doeleinden gebruikt worden.

In dit scenario worden er ten opzichte van scenario 2 minder risico's genomen ten aanzien van het aantal plekken waardoor er gegarandeerd voor elke dakloze altijd en langdurig een opvangplek beschikbaar is.

5. Flexibele opvang 30 plekken

Flexibele maatschappelijke opvang houdt in dat er geen centrale opvang is, maar dat dak- en thuislozen verspreid over de gemeente worden opgevangen in verschillende woningen, zoals hierboven omschreven. Om alle daklozen op te kunnen vangen die nu ook opgevangen worden zullen er 30 plekken gerealiseerd moeten worden.

In dit scenario worden er ten opzichte van scenario 2 minder risico's genomen ten aanzien van het aantal plekken waardoor er gegarandeerd voor elke dakloze altijd en langdurig een opvangplek beschikbaar is. Ook wordt er in dit scenario afgestapt van het beleidsvoornemen om een centrale opvang te behouden. Het voornemen om een centrale opvang te behouden komt voort uit het relatief grote aantal mensen die de Herberg nu opvangt. In gemeenten waar de flexibele maatschappelijke opvang een succes is worden kleinere aantallen mensen opgevangen. Wellicht is er in deze gemeenten al een alternatief gevonden voor de doelgroepen die beter af zijn qua zorg in andere voorzieningen zoals omschreven bij scenario 2.

6. Flexibele opvang 15 plekken

Flexibele maatschappelijke opvang houdt in dat er geen centrale opvang is, maar dat dak- en thuislozen gespreid over de gemeente worden opgevangen in verschillende woningen, zoals hierboven omschreven. In dit scenario realiseren we ongeveer 15 opvang plekken. Het verminderen van het aantal plekken kan slagen door een groep mensen niet meer in de Herberg op te vangen. Het gaat om een groep mensen die beter af zouden zijn met andere vormen van zorg of huisvesting (GGZ, economisch daklozen, beschermd wonen, WLZ, jongeren, verslavingszorg). Door deze mensen een alternatief te bieden of een plek in de regio kan er volstaan worden met minder plekken in de Herberg. In dit scenario verminderen we het totaal aantal plekken volgens de beleidsvoornemens en gelden dezelfde risico's zoals omschreven bij scenario 2.

Tijdspad

De bovenstaande scenario's geven een schets van een situatie in de toekomst. Om hier te komen zullen er een aantal stappen genomen moeten worden. Ook kan er gedacht worden aan een ingroei model om bij het gewenste scenario te komen. Afhankelijk van het gewenste scenario zal het tijdspad verder uitgewerkt worden. De uitwerking zal opnieuw besproken en besloten moeten worden.

Financiën

Er zit erg veel verschil tussen de scenario's. Hierdoor is het nu niet mogelijk om een inschatting te geven wat de transformatie van de Herberg gaat kosten. Wanneer het gewenste scenario bekend is zullen de financiële gevolgen concreter uitgewerkt worden. De uitwerking zal opnieuw besproken en besloten moeten worden.

Voorkeur projectgroep

In de meest gewenste situatie is er voorkeur voor scenario 5. De werkelijkheid is echter weerbarstig waardoor er in het begin in elk geval een mengvorm zal moeten komen van centrale opvang en flexibele opvang. De praktijk kan dan uitwijzen of er naar een totale flexibele opvang gewerkt kan

worden. Om over te stappen naar uitsluitend flexibele opvang moet gewerkt worden aan:

- Kleinschalige opvang in andere gemeenten dan Zwolle in de regio IJssel-Vecht.
 - Elders zorg en onderdak bieden voor doelgroepen die gebruik maken van de opvang maar eigenlijk beter af zijn met andere vormen van zorg.
 - Het principe 'niemand slaapt op straat in Zwolle' opnieuw tegen het licht houden en concretiseren.
- Willen we dit bijvoorbeeld ook voor iemand die herhaaldelijk weigert mee te werken aan begeleiding?

Eventuele opties voor de Herberg

In het geval dat de Herberg minder gebruikt gaat worden voor opvang lijkt het mogelijk om andere vormen van zorg in de Herberg te organiseren. De locatie leent zich hier voor en de buurt is gewend aan een vorm van zorg op deze plek. Ook biedt het stuk grond naast de Herberg mogelijkheden. De Herberg en het stuk grond er naast zouden bijvoorbeeld gebruikt kunnen worden voor opvang van de groepen mensen die nu gebruik maken van de Herberg maar beter af zijn met andere vormen van zorg. Denk bijvoorbeeld aan een hostel, begeleid wonen locatie, jongeren huisvesting, schuifwoning, geclusterde bewoning, inloopcentrum etc.

Expertadvies bij scenario's voor de Herberg

De scenario's voor de Herberg zijn tot stand gekomen in samenwerking met de Herberg en de centrale toegang. Op 14 september zijn de scenario's voor de Herberg besproken met de andere zorgorganisaties die actief zijn binnen de maatschappelijke opvang en (een vertegenwoordiging van) de woningbouw coöperaties, waaronder SVZ als eigenaar van het pand. Zij geven de volgende punten ter overweging mee:

Zorgorganisaties:

- Het is zorginhoudelijk een mooie beweging om te maken die aansluit bij de regionale en landelijke visie op de nachtopvang.
- Het is spannend om af te bouwen in het aantal plekken. Dit komt door de verwachte economische recessie na COVID-19 en factoren waar je beperkt invloed op hebt zoals de landelijke toegankelijkheid en GGZ plekken.
- Het decentraliseren van de nachtopvang brengt mogelijk extra kosten met zich mee vanwege het grotere aantal begeleiders wat er dan nodig is.
- We zouden nog verder aan de voorkant moeten komen van de problematiek, zodat dakloosheid meer voorkomen wordt.

Woningbouwcoöperaties:

- In de scenario's is uitgegaan van het belang van de dakloze maar is geen rekening gehouden met de leefbaarheid in de wijk. De belastbaarheid en leefbaarheid van de wijken is echter wel een belangrijk punt.
- Een woning leeghouden voor een dakloze is niet goed uit te leggen in de huidige overspannen woningmarkt.
- Maak de opvang niet te aantrekkelijk. Je loopt dan de kans dat mensen niet meer willen verhuizen.
- Overweeg een scenario waarbij je een centrale opvang houdt als een soort voorportaal waar mensen heel kort verblijven waarbij je ze daarna direct een woning voor lange termijn biedt.

Bijlage 2: Gedetailleerd plan Project verbouwen huisvesting maatschappelijke opvang en zorgwoningen tot zelfstandige wooneenheden

- Zijn er bestaande plannen voor de huisvesting van dak- en thuislozen, arbeidsmigranten of spoedzoekers (zoals statushouders)?

Wij willen bestaande huisvesting verbeteren voor thuislozen die in de maatschappelijke opvang zitten, door huisvesting die nu gedeeld wordt, om te bouwen tot zelfstandige woonruimtes in plaats van gezamenlijke bewoning. Dit bevordert herstel. Iedereen kan zijn of haar eigen tempo volgen; het leidt tot minder overlast situaties en onderlinge irritaties, en mocht er weer een pandemie komen, tot minder risico op besmetting. Iedereen heeft een eigen plek om tot rust te komen en te werken aan herstel.

- Zijn er plannen voor flexwonen of andere gemengde projecten waarin de huisvesting van kwetsbare doelgroepen is voorzien?

Er zijn plannen voor het aanpassen van woningen in Zwolle. Het gaat om:

- 6 woonplekken met gedeelde voorzieningen aan de Van Karnebeekstraat tot individuele appartementen;
- 4 geschakelde woningen met gedeelde voorzieningen (2 keukens en 2 badkamers) tot 4 zelfstandige gezinsverblijven;
- 3 onzelfstandige woningen aan Noord, tot 3 zelfstandige appartementen;
- 3 onzelfstandige woonruimtes aan de Schipbeek, tot 3 zelfstandige woonruimtes;
- 4 onzelfstandige woonruimtes aan de Van Pallandtmarke, tot 4 zelfstandige woonruimtes.

Deze woningen worden door het Leger des Heils gehuurd van de corporaties, de verbouwing gebeurt dan in afstemming met de corporaties. In totaal gaat het dus om 20 woningen.

- Om welke doelgroepen gaat het? Om hoeveel woningen? Zijn de woningen zelfstandig? Wat is de verwachte huurprijs?

Dak- en thuisloze gezinnen, eenoudergezinnen en individuen vanaf 18 jaar. In totaal gaat het om 4 plekken voor alleenstaande ouders met kind; 4 plekken voor gezinnen met kinderen en 12 plekken voor individuen. De bijdrage wordt aangevraagd om de opvangplekken te verzelfstandigen. De eigen bijdrage die mensen uit de doelgroep betalen, is tussen de 422 tot 627 euro per maand. Er is geen sprake van zelfstandige huur.

- Wanneer is start bouw (het mag ook gaan om transformatie) of oplevering verwacht?

Het gaat om transformatie. Start in overleg met corporaties, naar verwachting oktober 2020, oplevering verwacht juli 2021.

- Welke kansen zijn er voor versnelling? Welke knelpunten zijn er?

Het is al met al een hele goede kans om dakloze gezinnen, individuen en alleenstaanden met kinderen, beter en sneller te begeleiden naar duurzame uitstroom uit de maatschappelijke opvang.

Een bijdrage van dit budget kan tot een enorme versnelling leiden. Anders zou dit een meerjarenplan zijn, nu zou het in een jaar afgerond kunnen worden. Medewerking van corporaties en architect en aannemer moet goed geregeld worden. Alsmede de financiering.

- Met wat voor financiële bijdrage zijn ze geholpen (grove indicatie)?

Per woning tussen 20.000 en 80.000 euro. Gemiddeld 50.000 euro naar verwachting, in totaal dus +- 1 mln euro